

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญและความคืบหน้าของ Transition Period

- รัฐบาลสหราชอาณาจักร (สอ.) ประกาศแผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจ นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ประกาศแผนการใช้จ่ายเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ หรือ “post-coronavirus recovery plan” มูลค่า 5 พันล้านปอนด์สเตอร์ลิง หลังเศรษฐกิจได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการแก้ไขกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการวางแผนก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ของนักพัฒนาที่ดินภาคเอกชน เพื่อลดขั้นตอนและความล่าช้าของกระบวนการ (red tape) โดยต้องการให้แผนงานต่างๆ สามารถดำเนินไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่ง นาย Johnson รณรงค์แผนการดังกล่าวผ่านคำว่า “build, build, build”

แผนดังกล่าว ประกอบด้วย การสร้าง โรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย และ ถนน เพิ่มเติม ตามแนวทางเมืองสีเขียว นาย Johnson สัญญาว่าจะไม่ปรับลดการใช้จ่ายอื่นๆ พร้อมทั้งเปรียบเทียบการใช้จ่ายในครั้งนี้ว่า เป็นเสมือน “new deal” ของ นาย Franklin D. Roosevelt อดีตประธานาธิบดีสหรัฐฯ ยุค 1930 ที่เน้นให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายโครงการภาครัฐ เพื่อสร้างงานและกอบกู้เศรษฐกิจของประเทศให้พ้นตัวจาก Great Depression

ขณะที่ นาย Rishi Sunak – รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Chancellor of the Exchequer) สหราชอาณาจักร มีกำหนดจะประกาศรายละเอียดของแผนกระตุ้นเศรษฐกิจในต้นเดือนกรกฎาคม เช่น การลดภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราว เพื่อกระตุ้นการใช้จ่าย (ปัจจุบันภาษีมูลค่าเพิ่มของสหราชอาณาจักร คือร้อยละ 20 และสอ. ยังมีข้อผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสหภาพยุโรปจนถึงปี 2563 นี้ คือ อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15) อย่างไรก็ตาม นาย Sunak ยังกังวลว่ามาตรการดังกล่าว อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควรหากผู้ค้าไม่ลดราคาสินค้าให้ผู้บริโภคตามภาษีที่ลดลง นอกจากนั้น มาตรการนี้ยังจะทำให้สอ. สูญเสียรายได้ปีละประมาณ 7 พันล้านปอนด์ ในส่วนของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนั้น อยู่ในนโยบายหาเสียงของพรรคอนุรักษนิยมอยู่แล้ว และเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา นาย Sunak ได้แถลงแก่รัฐสภา ในการประชุมพิจารณางบประมาณประจำปีว่าจะใช้เงินราว 27 พันล้านปอนด์ในการสร้างถนน และ 5 พันล้านปอนด์ในการเพิ่มประสิทธิภาพ broadband

ด้าน นาย Keir Starmer หัวหน้าพรรค Labour พรรคฝ่ายค้านของสหราชอาณาจักร กล่าวแสดงความเห็นว่า แผนการใช้จ่ายของรัฐบาลในครั้งนี้ยังไม่มากเพียงพอ และไม่ใช่ว่าแผนการใหม่ทั้งหมด โดยหลายส่วนได้มีการประกาศออกมาแล้วก่อนหน้านี้ แม้ว่าแผนงานที่เคยประกาศออกมาแล้วส่วนใหญ่จะมีการเบิกใช้งบประมาณเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ นาง Kate Forbes - Cabinet Secretary for Finance สกอตแลนด์ ที่มองว่า มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลสหราชอาณาจักร ถือว่ามีขนาดเล็ก หากเทียบกับมาตรการของประเทศอื่นๆ อาทิ เยอรมนี

- เศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรจะฟื้นตัวเร็วกว่าที่คาด นาย Jonathan Haskel กรรมการนโยบายการเงินธนาคารกลางอังกฤษ (BoE) ประเมินว่า เศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรจะฟื้นตัวจากวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 เร็วกว่าที่คาด โดยตัวเลขค่าปลิกและการใช้จ่ายเริ่มส่งสัญญาณปรับตัวดีขึ้นจากระดับต่ำสุดในเดือน เม.ย. 2563 และคาดว่าตัวเลขเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 ของปีนี้ จะไม่ออกมาต่ำเหมือนในช่วงก่อนหน้านี้ แต่ความเสี่ยงเกี่ยวกับการจ้างงานยังอยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีความไม่แน่นอนว่าผู้ที่ถูกพักงานจะสามารถกลับมาทำงานได้ตามเดิมหรือไม่ ขณะที่หากมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสรอบที่ 2 หรือ “second wave” นาย Haskel คาดว่ารัฐบาลสหราชอาณาจักรจะพิจารณาออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติม พร้อมทั้ง มองว่าจุดยืนในการดำเนินนโยบายการเงินของ BoE ในปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว แต่ความเสี่ยงโดยรวมยังคงโน้มไปทาง downside นอกจากนี้ นาย Haskel ยังกล่าวว่า ขณะนี้ BoE กำลังอยู่ระหว่างทบทวนเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ และไม่ได้ปฏิเสธถึงความเป็นไปได้ที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายจะติดลบ

ทั้งนี้ บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือราย S&P ปรับประมาณการอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรปี 2563 เป็นหดตัวร้อยละ 8.1 พร้อมทั้งเตือนว่า หากสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปไม่สามารถบรรลุข้อตกลง Brexit ร่วมกันได้ จะเป็นปัจจัยที่ซ้ำเติมเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรในปี 2564 โดยปัจจุบัน S&P คาดว่าจะไม่มีการขยายระยะเวลาช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition period) ออกไปเกินกว่าสิ้นปี 2563 และประเมินว่าจะเริ่มมีการเจรจาในสาระสำคัญของข้อตกลงการค้าเสรีในปี 2564 แม้ความเสี่ยงที่การเจรจาดังกล่าวอาจไม่ประสบผลสำเร็จจะมีอยู่มากก็ตาม ด้าน Institute for Fiscal Studies สหราชอาณาจักร เตือนว่า มีความเป็นไปได้ที่ทางสหราชอาณาจักรจะขาดดุลงบประมาณมากถึงร้อยละ 20 ของ GDP หรือคิดเป็น 2 เท่าของการขาดดุลช่วงวิกฤตการเงิน จากความเสี่ยงของ second wave อีกทั้งหากเศรษฐกิจปรับตัวเข้าสู่ “new normal” มีแนวโน้มที่รัฐบาลจะเก็บภาษีเพิ่ม เพื่อใช้จ่ายด้าน social care

- คณะรัฐบาลสมาชิกสหภาพยุโรปยังคงมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับข้อเสนอแผนมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจประเทศสมาชิกจากวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 มูลค่า 750 พันล้านยูโร นอกจากนั้น โอกาสที่สมาชิกสหภาพยุโรปจะสามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ในการประชุม European Summit รอบเดือน ก.ค. นี้ ยังมีความไม่แน่นอน ขณะที่นาย Charles Michel ประธานคณะมนตรียุโรป (European Council) มีแผนจะนำเสนอมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ประนีประนอมมากขึ้นในสัปดาห์หน้า คาดการณ์กันว่า นาย Michel จะเสนอให้คงมูลค่าของแผนมาตรการฟื้นฟูโดยรวมไว้ที่ 750 พันล้านยูโร เช่นเดิม แต่อาจพิจารณาหาทางแก้ไขข้อขัดแย้งในประเด็นเกี่ยวกับสัดส่วนรูปแบบการช่วยเหลือระหว่างเงินกู้ยืมและเงินให้เปล่า ทั้งนี้ ภายใต้แผนมาตรการช่วยเหลือปัจจุบันที่ได้รับการนำเสนอโดยคณะกรรมการธิการยุโรป (European Commission) อิตาลีจะได้รับการช่วยเหลือในลักษณะเงินให้เปล่าจำนวน 82 พันล้านยูโร ซึ่งจะทำให้อิตาลีเป็นประเทศสมาชิกที่ได้รับประโยชน์จากมาตรการช่วยเหลือครั้งนี้มากที่สุดในกลุ่มสหภาพยุโรป ตามมาด้วยสเปนที่จำนวน 77.3 พันล้านยูโร

ความคืบหน้าของ Transition Period

- การเจรจาข้อตกลงความสัมพันธ์ในอนาคตภายหลัง Brexit ระหว่างสหราชอาณาจักร และสหภาพยุโรป ยังคงไม่มีความคืบหน้า โดยในการประชุมร่วมกันล่าสุด ซึ่งถือเป็นการประชุมโดยไม่ผ่านระบบ conference เป็นครั้งแรก นับตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อ Covid-19 ทั้งสองฝ่ายยังคงมีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมาก โดยเฉพาะในประเด็นข้อขัดแย้งหลัก อาทิ สิทธิการเข้าถึงน่านน้ำในการทำประมง และ การแข่งขันทางการค้าอย่างเท่าเทียมกัน “level playing field” แม้ว่าทั้งสองฝ่ายจะเห็นตรงกันว่าควรเร่งกระบวนการและเพิ่มความเข้มข้นในการเจรจาให้มากขึ้น ขณะที่ ทางสหราชอาณาจักรยังคงยืนกรานที่จะไม่ขอขยายระยะเวลาช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition period) ออกไปจากวันที่ 31 ธ.ค. 2563 สหภาพยุโรปเน้นย้ำว่า ยุโรปต้องการมี “parallel progress” สำหรับการเจรจาในทุกประเด็น ชัดกับท่าทีของสหราชอาณาจักรที่ต้องการหารือในแต่ละข้อตกลงแยกออกจากกัน อาทิ เรื่องสิทธิการเข้าถึงน่านน้ำในการทำประมง หรือ ข้อตกลงทางการค้าพื้นฐาน โดย นาย Barnier เน้นย้ำว่า สหภาพยุโรปจะไม่ยอมลงนามในข้อตกลงที่ไม่มี “robust guarantees” ในประเด็น “level playing field” ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งรวมไปถึงการให้เงินช่วยเหลือของรัฐ “state support” แก่บริษัทต่างๆ ด้วย ขณะที่ นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร เคยกล่าวไว้ว่า ตนมีแนวคิดที่จะให้รัฐบาลสามารถให้การสนับสนุนและให้เงินช่วยเหลือแก่ภาคธุรกิจเอกชนที่ประสบปัญหาได้ง่ายขึ้น

ความล้มเหลวในการเจรจาเมื่อเดือน มิ.ย. ที่ผ่านมา ส่งผลให้ทั้งสองฝ่ายเห็นควรให้มีการขยายระยะเวลาการเจรจาเพิ่มอีก 5 สัปดาห์ คือในเดือน ก.ค. และช่วงต้นเดือน ส.ค. แต่สำนักข่าว BBC รายงานว่า การประชุมระหว่างผู้แทนเจรจาจากทั้ง 2 ฝ่าย ในวันศุกร์ที่ 3 ก.ค. ส่งผลให้การเจรจาในรอบล่าสุดนี้ต้องล้มเหลวก่อนกำหนด

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน- 3 กรกฎาคม 2563)

